

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2024/358

z dnia 29 września 2023 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1503 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających wymogi dotyczące punktowej oceny kredytowej projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, ustalania cen ofert finansowania społecznościowego oraz polityk i procedur dotyczących zarządzania ryzykiem

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1503 z dnia 7 października 2020 r. w sprawie europejskich dostawców usług finansowania społecznościowego dla przedsięwzięć gospodarczych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1129 i dyrektywę (UE) 2019/1937 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 19 ust. 7,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W art. 23 rozporządzenia (UE) 2020/1503 nakłada się na dostawców usług finansowania społecznościowego obowiązek przekazywania inwestorom wystarczających informacji na temat jakości projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i właścicieli projektów, w szczególności przez dostarczenie arkusza kluczowych informacji inwestycyjnych (KIIS), który zawiera informacje niezbędne do podjęcia świadomej decyzji o inwestycji. Inwestorzy powinni być jednak również odpowiednio poinformowani o tym, w jaki sposób dostawcy usług finansowania społecznościowego obliczają punktowe oceny kredytowe w odniesieniu do projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i właścicieli projektów, aby mogli dzięki temu lepiej zrozumieć i porównać ryzyko związane z różnymi pożyczkami społecznościowymi.
- (2) W ostatnich latach oprócz bardziej tradycyjnych technik statystycznych opracowano techniki oceny ryzyka kredytowego i obliczania punktowych ocen ryzyka kredytowego w oparciu o innowacyjne podejścia oparte na sztucznej inteligencji i uczeniu maszynowym. Na przykład w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw bez długiej historii kredytowej innowacyjne metody oparte na danych transakcyjnych mogą okazać się bardziej przydatne niż metody oparte na tradycyjnych danych bilansowych. Stosowanie tych technik, ze względu na ich złożoność, może zwiększyć asymetrię informacji między inwestorami a dostawcami usług finansowania społecznościowego. W związku z tym w opisie metody stosowanej przez dostawców usług finansowania społecznościowego do obliczania punktowych ocen kredytowych należy wskazać model oceny punktowej stosowany do celów takich obliczeń, a także wystarczające informacje na temat czynników finansowych i niefinansowych, które są wykorzystywane jako dane wejściowe tych modeli oceny punktowej, oraz na temat wyników uzyskanych dzięki modelom oceny punktowej.
- (3) Inwestorzy mogą nie być w pełni świadomi mechanizmu kształtowania się cen ofert finansowania społecznościowego i szeregu czynników z tym związanych. Należy zatem zwiększyć przejrzystość, aby ułatwić porównywanie różnych pożyczek. W szczególności w przypadku gdy dostawcy usług finansowania społecznościowego proponują cenę oferty finansowania społecznościowego, powinni dokładnie opisać metodę zastosowaną do obliczenia tych cen. W opisie tym należy uwzględnić te elementy, które są istotne zarówno w chwili udzielania pożyczki, jak i po jej udzieleniu, zwłaszcza biorąc pod uwagę opłaty, których dostawca usług finansowania społecznościowego może zażądać od inwestorów i właścicieli projektów za świadczone na ich rzecz usługi.
- (4) Cena pożyczek, których udzielenie ułatwiono na platformie dostawcy usług finansowania społecznościowego, powinna być godziwa i odpowiednia. Należy zatem zapewnić, aby cena odzwierciedlała profil ryzyka i wartość bieżącą netto pożyczki oraz aby dostawca usług finansowania społecznościowego wziął pod uwagę ogólne warunki rynkowe.
- (5) Dostawcy usług finansowania społecznościowego powinni przeprowadzać wiarygodną ocenę ryzyka kredytowego jako minimalny środek ochrony dla inwestorów, którzy nie dysponują wystarczającymi informacjami na temat zdolności kredytowej właścicieli projektów i trwałości projektów opartych na finansowaniu społecznościowym. Aby zagwarantować rzetelną i solidną ocenę ryzyka kredytowego projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i właścicieli projektów, dostawcy usług finansowania społecznościowego powinni przy ocenie uwzględniać

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.10.2020, s. 1.

wystarczające informacje na temat tych czynników, które wpływają na sytuację finansową i strategię biznesową właścicieli projektów i projektów opartych na finansowaniu społecznościowym. Ponadto, ponieważ w kompleksowej ocenie ryzyka kredytowego należy uwzględnić również to, czy takie ryzyko jest równoważone dostępnością mechanizmów ochrony kredytowej, dostawcy usług finansowania społecznościowego powinni także rozważyć informacje na temat zabezpieczeń i gwarancji stosowanych w celu ograniczenia ryzyka kredytowego.

- (6) Dostawcy usług finansowania społecznościowego powinni mieć dostęp do istotnych informacji zawartych w dokumentacji dotyczącej ocen ryzyka kredytowego, aby umożliwić odpowiednią analizę porównawczą zdolności kredytowej potencjalnych właścicieli projektów oraz udoskonalić modele i narzędzia wykorzystywane do zatwierdzania projektów, które mają być finansowane na ich platformach. Dane osobowe zawarte w tych informacjach powinny być przechowywane przez okres nie dłuższy niż pięć lat, a w każdym razie przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽²⁾.
- (7) Proces ustalania ceny oferty finansowania społecznościowego powinien również obejmować dokładną wycenę pożyczek społecznościowych. Dostawcy usług finansowania społecznościowego powinni zatem zapewnić, aby w trakcie cyklu życia pożyczki taka wycena opierała się na wystarczającej liczbie czynników odzwierciedlających strukturę dochodów i kosztów związanych z pożyczką, a także związane z nią ryzyko.
- (8) Solidne struktury zarządzania zwiększają ochronę inwestorów. Dlatego też dostawcy usług finansowania społecznościowego powinni wprowadzić zasady zarządzania, które są proporcjonalne do złożoności ich modelu biznesowego, jak również polityki określające elementy ujawnienia, które zapewniają, aby informacje przekazywane inwestorom zawierały dokładny i wystarczająco szczegółowy opis projektu opartego na finansowaniu społecznościowym. Ponadto należy przeprowadzać badanie due diligence projektów opartych na finansowaniu społecznościowym oraz właścicieli projektów. W ramach zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. f) rozporządzenia (UE) 2020/1503, należy zatem określić główne role i funkcje osób odpowiedzialnych za ocenę ryzyka kredytowego i przypisywanie pożyczek do odpowiednich kategorii ryzyka. Takie ramy powinny odpowiadać złożoności modelu biznesowego dostawców finansowania społecznościowego i rodzajowi pożyczek, których udzielenie ci dostawcy udzielają, oraz odzwierciedlać środki ochrony ustanowione w rozporządzeniu (UE) 2020/1503 w celu zarządzania ryzykiem związanym z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.
- (9) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowią przedłożone Komisji projekty regulacyjnych standardów technicznych opracowanych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) przy ścisłej współpracy z Europejskim Urzędem Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).
- (10) EUNB przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektów regulacyjnych standardów technicznych, które stanowią podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zasięgnął porady Bankowej Grupy Interesariuszy ustanowionej zgodnie z art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 ⁽³⁾.
- (11) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽⁴⁾ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię dnia 10 stycznia 2023 r.,

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

OPIS METODY STOSOWANEJ DO OBLICZANIA PUNKTOWYCH OCEN KREDYTOWYCH PROJEKTÓW OPARTYCH NA FINANSOWANIU SPOŁECZNOŚCIOWYM I CEN OFERT FINANSOWANIA SPOŁECZNOŚCIOWEGO

Artykuł 1

Format opisu metody obliczania punktowych ocen kredytowych projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i cen ofert finansowania społecznościowego

Dostawcy usług finansowania społecznościowego, którzy stosują punktowe oceny kredytowe względem projektów opartych na finansowaniu społecznościowym lub proponują ceny ofert finansowania społecznościowego, zapewniają, aby opis metod stosowanych do obliczania tych punktowych ocen kredytowych lub cen był dokładny, wiarygodny i regularnie aktualizowany oraz zgodny z wszystkimi następującymi elementami:

- a) opis wyraźnie odróżnia się od komunikatów marketingowych;
- b) opis przedstawia się w sposób łatwy do odczytania i formułuje w sposób ułatwiający jego zrozumienie.

Artykuł 2

Elementy, które należy uwzględnić w opisie metody stosowanej do obliczania punktowych ocen kredytowych projektów opartych na finansowaniu społecznościowym

1. Opis metody stosowanej do obliczania punktowych ocen kredytowych projektów opartych na finansowaniu społecznościowym zawiera wszystkie następujące informacje:

- a) wskazanie, który z następujących modeli oceny punktowej zastosowano:
 - (i) model statystyczny;
 - (ii) model oparty na podejściu eksperckim, w którym techniki statystyczne są zintegrowane z uznaniowymi elementami procesu decyzyjnego;
 - (iii) zautomatyzowany model;
 - (iv) inny model;
- b) wskazanie, czy istnieją odpowiednie zasady zarządzania w odniesieniu do projektowania i stosowania modelu;
- c) opis ram stosowanych w celu zapewnienia regularnej oceny i monitorowania jakości wyników modelu;
- d) wskazanie, czy zastosowano model opracowany przez dostawców zewnętrznych.

2. Oprócz informacji, o których mowa w ust. 1, opis metody stosowanej do obliczania punktowych ocen kredytowych projektów opartych na finansowaniu społecznościowym zawiera wszystkie poniższe informacje:

- a) informacje na temat źródła wszelkich danych wykorzystywanych do zasilania modeli oceny punktowej, ze wskazaniem w szczególności, czy informacje te:
 - (i) otrzymano od właściciela projektu;
 - (ii) uzyskano z zewnętrznych rejestrów kredytowych;
 - (iii) pozyskano z publicznie dostępnych źródeł;
 - (iv) pozyskano z dowolnych innych źródeł;
- b) wyjaśnienie, w jaki sposób w metodzie uwzględnia się następujące czynniki finansowe związane z właścicielem projektu i projektem opartym na finansowaniu społecznościowym oraz wykorzystuje się je jako dane wejściowe modelu oceny punktowej:
 - (i) rentowność projektu opartego na finansowaniu społecznościowym;
 - (ii) przepływy pieniężne generowane przez projekt oparty na finansowaniu społecznościowym;

- (iii) dźwignię finansową, poziom zadłużenia i wypłacalność właściciela projektu;
 - (iv) historię kredytową właściciela projektu;
 - (v) dostępność zabezpieczenia lub gwarancji;
- c) wyjaśnienie, w jaki sposób w metodzie uwzględnia się następujące czynniki niefinansowe związane z właścicielem projektu oraz wykorzystuje się je jako dane wejściowe modelu oceny punktowej:
- (i) warunki makroekonomiczne w jurysdykcji, w której projekt będzie realizowany;
 - (ii) poziom konkurencji w branży, w której projekt będzie rozwijany;
 - (iii) wiedzę i doświadczenie właściciela projektu dotyczące konkretnego sektora, w którym prowadzi on działalność;
 - (iv) reputację właściciela projektu;
- d) wagi przypisane czynnikom finansowym i niefinansowym, o których mowa w lit. b) i c);
- e) odpowiednie wskaźniki uwzględniane w odniesieniu do czynników finansowych i niefinansowych, o których mowa w lit. b) i c);
- f) wyjaśnienie, w jaki sposób przy obliczaniu punktowych ocen kredytowych uwzględnia się ryzyko wynikające z prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- g) opis wyników modelu oceny punktowej, w tym tabela przedstawiająca progi punktowej oceny kredytowej, ze wskazaniem dla każdego progu:
- (i) ratingu kredytowego;
 - (ii) prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania;
 - (iii) jakościowej interpretacji progów punktowych oceny kredytowej;
 - (iv) faktu akceptacji lub odrzucenia finansowania projektu przez dostawcę usługi finansowania społecznościowego;
- h) opis częstotliwości aktualizacji punktowych ocen kredytowych i odpowiadających im ratingów projektu opartego na finansowaniu społecznościowym w cyklu życia pożyczki finansującej projekt;
- i) wskazanie, czy punktowe oceny kredytowe uzyskane z zastosowaniem zautomatyzowanych modeli mogą być korygowane ręcznie, oraz okoliczności, w jakich dokonuje się takich ręcznych korekt;
- j) wskazanie sposobu, w jaki wynik zastosowania metody jest uwzględniany przy określaniu:
- (i) maksymalnej kwoty pożyczki oferowanej potencjalnemu właścicielowi projektu;
 - (ii) maksymalnego okresu, na jaki zostanie udzielona pożyczka oferowana potencjalnemu właścicielowi projektu.
3. Dostawcy usług finansowania społecznościowego informują inwestorów, gdy zmiana metody stosowanej do ustalania punktowych ocen kredytowych prowadzi do istotnych zmian w uzyskiwanych z jej zastosowaniem wynikach.
4. Do celów ust. 2 lit. a) pkt (i) w przypadku gdy informacje, o których mowa w tej literze, opierają się na niezbadanych sprawozdaniach finansowych, dostawcy usług finansowania społecznościowego ujawniają inwestorom wystarczające informacje na temat wiarygodności tych informacji.

Artykuł 3

Elementy, które należy uwzględnić w opisie metody stosowanej do obliczania cen ofert finansowania społecznościowego

1. W opisie metody stosowanej do obliczania cen ofert finansowania społecznościowego wyjaśnia się, w jaki sposób w strategii ustalania ceny uwzględniane są wszystkie następujące elementy pożyczki:
- a) kwota główna pożyczki;
 - b) termin zapadalności pożyczki;
 - c) harmonogram spłaty w ratach;
 - d) wyniki modeli oceny punktowej.

2. W opisie metody, o której mowa w ust. 1, wskazuje się sposób, w jaki w chwili udzielenia pożyczki uwzględnia się wszystkie następujące elementy:

- a) zastosowaną stopę procentową wolną od ryzyka;
- b) kategorię ryzyka przypisaną właścicielowi projektu zgodnie z art. 19;
- c) dostępność zabezpieczenia lub gwarancji;
- d) wszelkie koszty operacyjne i administracyjne oraz opłaty pobierane przez dostawcę usług finansowania społecznościowego za usługi świadczone w związku z pożyczką;
- e) w stosownych przypadkach wszelkie inne ryzyko związane z pożyczką.

3. Oprócz elementów, o których mowa w ust. 1 i 2, w opisie metody, o której mowa w ust. 1, wskazuje się również sposób, w jaki po udzieleniu pożyczki uwzględnia się wszystkie następujące elementy:

- a) opłaty za zarządzanie pożyczkami i ich monitorowanie;
- b) opłaty związane z ponowną oceną zabezpieczenia;
- c) opłaty za zmiany warunków umowy pożyczki lub warunków restrukturyzacji, w tym zmiany wynikające z niewykonania zobowiązania przez właściciela projektu;
- d) opłaty za sprzedaż pożyczki przez inwestora;
- e) opłaty za przedterminową spłatę pożyczki;
- f) opłaty za rezerwy na nieprzewidziane wydatki, o których mowa w art. 6 ust. 5 i 6 rozporządzenia (UE) 2020/1503.

ROZDZIAŁ II

OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO I WYCENA POŻYCZEK

Artykuł 4

Podejścia do oceny ryzyka kredytowego i wyceny pożyczek oraz wykorzystywane do tych celów informacje

Do celów niniejszego rozdziału dostawcy usług finansowania społecznościowego:

- a) przyjmują metody i podejścia do oceny ryzyka kredytowego i wyceny pożyczek, które są proporcjonalne do wielkości, rodzaju i terminu zapadalności pożyczki oraz do charakterystyki właściciela projektu i projektu opartego na finansowaniu społecznościowym;
- b) wykorzystują dokładne, wiarygodne i aktualne informacje i dane.

Artykuł 5

Ogólne wymogi dotyczące oceny ryzyka kredytowego projektów opartych na finansowaniu społecznościowym lub właścicieli projektów

1. Przy ocenie ryzyka kredytowego związanego z projektami opartymi na finansowaniu społecznościowym lub właścicielami projektów dostawcy usług finansowania społecznościowego oceniają obecną i przyszłą zdolność właściciela projektu do wypełnienia zobowiązań finansowych określonych w umowie pożyczki.

2. Dostawcy usług finansowania społecznościowego odpowiednio dokumentują decyzje w sprawie oceny, o której mowa w ust. 1, i przechowują tę dokumentację przez co najmniej 5 lat po spłacie ostatniej raty pożyczki.

3. Do celów ust. 2 wszelkie dane osobowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 przechowuje się przez okres nie dłuższy niż 5 lat po spłacie ostatniej raty pożyczki.

Artykuł 6

Informacje, które należy uwzględnić w ocenach ryzyka kredytowego projektów opartych na finansowaniu społecznościowym lub właścicieli projektów

Przy ocenie ryzyka kredytowego związanego z projektami opartymi na finansowaniu społecznościowym lub właścicielami projektów dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają wszystkie następujące informacje:

- a) opis projektu opartego na finansowaniu społecznościowym;
- b) cel pożyczki;
- c) strukturę własnościową właściciela projektu;
- d) biznesplan będący podstawą projektu opartego na finansowaniu społecznościowym;
- e) dostępność zabezpieczenia lub gwarancji.

Artykuł 7

Czynniki, które należy uwzględnić przy ocenie sytuacji finansowej właściciela projektu lub projektu opartego na finansowaniu społecznościowym

1. Przy ocenie ryzyka kredytowego związanego z projektami opartymi na finansowaniu społecznościowym lub właścicielami projektów dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają wszystkie następujące czynniki związane z sytuacją finansową właściciela projektu lub projektu opartego na finansowaniu społecznościowym:

- a) dochody i przepływy pieniężne wygenerowane przez projekt oparty na finansowaniu społecznościowym w ciągu ostatnich 2 lat, o ile takie informacje są dostępne;
- b) oczekiwane dochody i przepływy pieniężne wygenerowane przez projekt oparty na finansowaniu społecznościowym w różnych scenariuszach;
- c) bieżącą i prognozowaną sytuacją finansową właściciela projektu, w tym wszelkie inne istniejące pożyczki i zobowiązania;
- d) dostępność zabezpieczenia lub innych gwarancji.

2. Do celów ust. 1 lit. c) dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają następujące czynniki przy ocenie innych pożyczek i zobowiązań zaciągniętych przez właściciela projektu w chwili składania wniosku o pożyczkę:

- a) kwotę tych innych pożyczek lub zobowiązań;
- b) walutę, w której zaciągnięto te inne pożyczki lub zobowiązania;
- c) okres zapadalności tych innych pożyczek lub zobowiązań;
- d) harmonogram spłat tych innych pożyczek lub zobowiązań;
- e) wysokość stopy procentowej lub innych świadczeniach przewidzianych w umowach dotyczących tych innych pożyczek lub zobowiązań.

3. Przeprowadzając ocenę, o której mowa w ust. 1 i 2, dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają odpowiednie wskaźniki finansowe, wskaźniki dotyczące konkretnej klasy aktywów lub wskaźniki dotyczące typu produktu za ostatnie 3 lata obrotowe, o ile są one dostępne, zgodnie z politykami określonymi w rozdziale IV. Wskaźniki te oblicza się zgodnie z międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej (MSSF) lub lokalnymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości (GAAP), jak przewidziano w politykach określonych w rozdziale IV.

4. Odpowiednie wskaźniki finansowe mogą obejmować między innymi pozycje wymienione w załączniku.

5. Wykorzystując prognozy finansowe do oceny ryzyka kredytowego, dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby prognozy te opierały się na solidnych i ostrożnych założeniach oraz aby były spójne z danymi historycznymi i racjonalnymi oczekiwaniami rynku.

Artykuł 8

Informacje, które należy uwzględnić przy ocenie modelu biznesowego i strategii biznesowej projektów opartych na finansowaniu społecznościowym lub właścicieli projektów

Przy ocenie ryzyka kredytowego związanego z projektami opartymi na finansowaniu społecznościowym lub właścicielami projektów dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają w odniesieniu do modelu biznesowego i strategii biznesowej projektu opartego na finansowaniu społecznościowym następujące informacje:

- a) znajomość sektora działalności związanego z projektem opartym na finansowaniu społecznościowym przez właściciela projektu oraz jego doświadczenie z podobnymi projektami;
- b) wykonalność i zrównoważoność biznesplanu związanego z projektem opartym na finansowaniu społecznościowym;
- c) analizę mocnych i słabych stron projektu opartego na finansowaniu społecznościowym;
- d) poziom konkurencji w sektorze działalności, w którym realizowany jest projekt oparty na finansowaniu społecznościowym;
- e) rodzaj klientów i ich rozmieszczenie geograficzne.

Artykuł 9

Informacje na temat mechanizmów ochrony kredytowej

1. W przypadku gdy pożyczka udzielona właścicielowi projektu jest zabezpieczona mechanizmami ochrony kredytowej, dostawcy usług finansowania społecznościowego podejmują wszelkie uzasadnione działania, aby zebrać informacje na temat:

- a) dokładności wyceny zabezpieczenia i gwarancji;
- b) skuteczności i wykonalności zabezpieczeń i gwarancji.

2. Dostawcy usług finansowania społecznościowego regularnie oceniają i monitorują wartość zabezpieczeń i gwarancji oraz podejmują odpowiednie działania, jeżeli wartość zabezpieczenia istotnie spadnie.

Artykuł 10

Informacje na temat ochrony kredytowej rzeczywistej

1. W przypadku gdy pożyczka jest objęta zabezpieczeniem, dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby w wycenie zabezpieczenia uwzględniono wszystkie następujące informacje:

- a) informacje na temat terminu zapadalności zabezpieczenia;
- b) w przypadku zabezpieczeń finansowych – najnowszą dostępną cenę zabezpieczenia i średnią cenę w ciągu ostatnich 12 miesięcy na płynnym rynku obrotu;
- c) w przypadku zabezpieczeń rzeczowych – najnowszą dostępną wartość rynkową;
- d) informacje na temat istnienia rynku umożliwiającego łatwe upłynnienie zabezpieczenia;
- e) miarę zmienności wartości zabezpieczenia.

2. W przypadku braku rynku umożliwiającego obiektywne ustalenie ceny lub wartości rynkowej zabezpieczenia dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają wszystkie następujące informacje:

- a) założenia, które wykorzystano do oszacowania wartości zabezpieczenia;
- b) częstotliwość, z jaką można tę wartość uzyskać w łatwy sposób, w tym w postaci oceny lub wyceny przez biegłych.

3. Do celów ust. 1 i 2 dostawcy usług finansowania społecznościowego wprowadzają polityki i procedury monitorowania wartości zabezpieczenia.

*Artykuł 11***Informacje na temat ochrony kredytowej nieruchomości**

W przypadku gdy pożyczka jest objęta gwarancją, dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby w wycenie gwarancji uwzględniono wszystkie następujące informacje:

- a) dane identyfikacyjne gwaranta;
- b) rodzaj gwarancji;
- c) wykonalność gwarancji;
- d) poziom ochrony zapewniany przez gwarancję;
- e) kwotę, którą gwarant zobowiązał się wypłacić w przypadku niewykonania zobowiązania lub niedokonania płatności przez właściciela projektu.

*Artykuł 12***Informacje związane z prowadzeniem rachunkowości**

W przypadku gdy za ostatnie dwa lata obrotowe nie jest dostępne zbadane sprawozdanie finansowe, do celów art. 4 ust. 4 lit. b) pkt (i) rozporządzenia (UE) 2020/1503 dostawcy usług finansowania społecznościowego opierają ocenę sytuacji finansowej właściciela projektu na dokumentach przygotowanych przez doradcę podatkowego, biegłego rewidenta lub inną certyfikowaną osobę podlegającą branżowemu systemowi zapewniania jakości.

*Artykuł 13***Informacje, które należy uwzględnić przy wycenie pożyczki**

1. Przy wycenie każdej pożyczki, o której mowa w art. 4 ust. 4 lit. e) pkt (i) rozporządzenia (UE) 2020/1503, dostawcy usług finansowania społecznościowego:

- a) przeprowadzają wycenę pożyczek udzielonych właścicielom projektów z uwzględnieniem wystarczających i aktualnych informacji;
- b) przeprowadzają wycenę w ciągu 3 miesięcy przed udzieleniem pożyczki.

2. Do celów ust. 1 w chwili udzielenia pożyczki dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają wszystkie następujące czynniki:

- a) termin zapadalności pożyczki;
- b) częstotliwość płatności ratalnych i oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne;
- c) fakt, czy w umowie pożyczki przewidziano możliwość przedterminowej spłaty;
- d) stopę procentową wolną od ryzyka służącą do dyskontowania płatności dokonywanych z pożyczki;
- e) stopę procentową określoną w umowie pożyczki;
- f) prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez właściciela projektu, jak określono w art. 1 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/2115 ^(*);
- g) wartość ewentualnego zabezpieczenia, które właściciel projektu wykorzystał w ramach umowy pożyczki;
- h) wszelkie gwarancje i poziom ochrony zapewniany przez te gwarancje.

^(*) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/2115 z dnia 13 lipca 2022 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1503 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających metodę obliczania współczynników niewykonania zobowiązań z tytułu pożyczek oferowanych na platformie finansowania społecznościowego (Dz.U. L 287 z 8.11.2022, s. 33).

3. Do celów ust. 1 po udzieleniu pożyczki dostawca usług finansowania społecznościowego uwzględnia, oprócz czynników, o których mowa w ust. 2, następujące czynniki:

- a) termin zapadalności pożyczki;
- b) oczekiwane przyszłe straty.

4. W przypadku gdy dostawcy usług finansowania społecznościowego dokonują – zgodnie z art. 4 ust. 4 lit. e) pkt (iii) rozporządzenia (UE) 2020/1503 – wyceny pożyczki w następstwie niewykonania zobowiązania, dokonują wyceny zabezpieczenia i gwarancji w sposób ostrożny i uwzględniają inne opłaty i wydatki związane z windykacją długów.

ROZDZIAŁ III

GODZIWA I ODPOWIEDNIA CENA POŻYCZEK

Artykuł 14

Czynniki zapewniające godziwą i odpowiednią cenę pożyczek

1. Przy ustalaniu ceny pożyczki, której udzielenie ułatwiają, dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają wszystkie następujące czynniki:

- a) profil ryzyka właściciela projektu lub projektu opartego na finansowaniu społecznościowym, określony w kategoriach ryzyka, o których mowa w art. 19;
- b) wartość bieżącą netto pożyczki;
- c) warunki rynkowe panujące w chwili udzielenia pożyczki i w cyklu życia pożyczki;
- d) ich strategię biznesową.

2. Przy obliczaniu wartości bieżącej netto, o której mowa w ust. 1 lit. b), dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają wszystkie następujące czynniki:

- a) kwota główna pożyczki;
- b) termin zapadalności pożyczki;
- c) częstotliwość spłaty rat pożyczki;
- d) odpowiednią stopę procentową pozwalającą na zdyskontowanie przyszłych spłat.

ROZDZIAŁ IV

POLITYKI I PROCEDURY ZAPEWNIAJĄCE KLIENTOM WYSTARCZAJĄCE INFORMACJE ORAZ UMOŻLIWIAJĄCE OCENĘ RYZYKA KREDYTOWEGO, WYCENĘ POŻYCZKI ORAZ USTALENIE CENY

Artykuł 15

Zasady zarządzania dotyczące informacji dla klientów

1. W odniesieniu do informacji dla klientów, o których to informacjach mowa w art. 19 rozporządzenia (UE) 2020/1503, dostawcy usług finansowania społecznościowego wprowadzają odpowiednie ramy zarządzania i przygotowują ich pisemny opis.

2. Do celów ust. 1 dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają wszystkie następujące elementy:

- a) kompletność i aktualizowanie wszystkich informacji przekazywanych klientom;
- b) proporcjonalność wewnętrznych zasady zarządzania, procesów i mechanizmów ujawniania informacji klientom do wielkości i złożoności dostawcy usług finansowania społecznościowego.

3. Dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby wszystkim informacjom ilościowym ujawnianym klientom towarzyszyły opis jakościowy i inne informacje uzupełniające, które mogą być niezbędne, aby klienci mogli w pełni zrozumieć ujawniane informacje ilościowe.

Artykuł 16

Polityki dotyczące ujawniania informacji klientom

1. Polityki dotyczące ujawniania informacji klientom, o których to informacjach mowa w art. 19 rozporządzenia (UE) 2020/1503, zapewniają, aby wszystkie informacje dla klientów były przedstawiane w sposób łatwy do odczytania i formułowane w sposób ułatwiający ich zrozumienie, w szczególności przez potencjalnych inwestorów niedoświadczonych.

2. Dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby polityki dotyczące przekazywania klientom wystarczających informacji zawierały wszystkie następujące elementy:

- a) częstotliwość aktualizacji informacji przekazywanych klientom;
- b) role lub funkcje osób odpowiedzialnych za przygotowanie informacji dla klientów;
- c) sposób postępowania z informacjami, które mogą mieć wpływ na ustalenie ceny pożyczki (informacje mające szczególne znaczenie dla ceny);
- d) proces zatwierdzania informacji dla klientów.

3. Organ zarządzający dostawcy usług finansowania społecznościowego zatwierdza polityki, procedury i zasady organizacyjne dotyczące ujawniania informacji klientom, a ponadto polityki te są sporządzane na piśmie, regularnie aktualizowane i odpowiednio udokumentowane.

Artykuł 17

Ustanowienie ram zarządzania ryzykiem

1. Ramy zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. f) rozporządzenia (UE) 2020/1503, są:

- a) zintegrowane z ogólną strukturą organizacyjną i decyzyjną dostawcy usług finansowania społecznościowego;
- b) proporcjonalne do złożoności modelu operacyjnego dostawcy usług finansowania społecznościowego.

2. Dostawcy usług finansowania społecznościowego określają – jako element ram zarządzania ryzykiem – role lub funkcje osób odpowiedzialnych za zadania związane z oceną ryzyka kredytowego i monitorowaniem, proces zatwierdzania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, które mają zostać zaproponowane inwestorom, oraz wycenę pożyczek.

3. Dostawcy usług finansowania społecznościowego ustanawiają przejrzyste ramy sprawozdawczości. Te ramy sprawozdawczości zapewniają, aby organ zarządzający dostawców usług finansowania społecznościowego oraz osoby pełniące określone role i funkcje otrzymywały odpowiednie informacje umożliwiające im pomiar, ocenę i monitorowanie ryzyka kredytowego. Ramy sprawozdawczości są wystarczająco szczegółowe i udokumentowane.

4. Organ zarządzający dostawcy usług finansowania społecznościowego nadzoruje wdrażanie zasad zarządzania i zasad organizacyjnych związanych z ramami zarządzania ryzykiem, w tym ustanowienie, utrzymywanie i publikowanie odpowiednich polityk i procedur.

Artykuł 18

Role i funkcje ustanowione w ramach zarządzania ryzykiem

1. Osoby pełniące role i funkcje ustanowione w ramach zarządzania ryzykiem odpowiadają za:

- a) ocenę ryzyka kredytowego projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i właścicieli projektów do celów oceny punktowej zgodnie z rozdziałem III;
- b) przypisanie pożyczek do odpowiednich kategorii ryzyka;

- c) opracowanie odpowiednich procesów monitorowania i sprawozdawczości w zakresie ryzyka kredytowego;
 - d) ustanowienie odpowiednich procedur postępowania w sytuacjach, w których właściciel projektu nie jest w stanie wypełnić swoich obowiązków lub nie wykonuje swoich zobowiązań, jak określono w art. 1 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/2115.
2. W przypadku gdy dostawcy usług finansowania społecznościowego wykonują zadania indywidualnego zarządzania portfelem w odniesieniu do pożyczek zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2020/1503, wprowadzają szczegółową i udokumentowaną procedurę przydzielania środków finansowych inwestorów na projekty oparte na finansowaniu społecznościowym.
3. Dostawcy usług finansowania społecznościowego, którzy proponują cenę ofert finansowania społecznościowego, wprowadzają odpowiednie ramy ustalania cen, poparte odpowiednią dokumentacją i strukturami zarządzania obejmującymi osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących ustalania cen.

Artykuł 19

Kategorie ryzyka

1. Dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby przypisanie pożyczek do kategorii ryzyka zgodnie z art. 18 ust. 1 lit. b) odzwierciedlało:
 - a) poziomy ryzyka związanego z poszczególnymi projektami opartymi na finansowaniu społecznościowym, określonego na podstawie wyników wewnętrznych modeli punktowej oceny kredytowej zgodnie z rozdziałem I;
 - b) szczególne czynniki związane z pożyczką, w tym między innymi stopę procentową, termin zapadalności pożyczki i częstotliwość spłaty w ratach.
2. Dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby:
 - a) ramy zarządzania ryzykiem zawierały odpowiednie procedury przeglądu przypisania pożyczek do poszczególnych kategorii oraz ponownego przypisania ich do nowej kategorii ryzyka w przypadku zmiany odnośnej punktowej oceny kredytowej lub innych czynników związanych z pożyczką;
 - b) każda kategoria ryzyka była powiązana z prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania.

Artykuł 20

Zatwierdzanie projektów opartych na finansowaniu społecznościowym

1. Dostawcy usług finansowania społecznościowego ustanawiają – jako element ram zarządzania ryzykiem – jasne i dobrze udokumentowane procedury zatwierdzania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, które mają być proponowane inwestorom.
2. W procesach ustanowionych zgodnie z ust. 1 określa się obowiązki związane z odpowiednią rolą i funkcjami w strukturze organizacyjnej dostawcy usług finansowania społecznościowego.
3. Dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby członkowie personelu mogący zatwierdzać projekty, które mają zostać zaproponowane inwestorom, byli odpowiednio przeszkoleni oraz mieli odpowiednią wiedzę specjalistyczną i rangę pod względem przekazanych im szczególnych uprawnień.

Artykuł 21

Stosowanie zautomatyzowanych modeli

1. W przypadku gdy do oceny ryzyka kredytowego związanego z projektami opartymi na finansowaniu społecznościowym projektów lub właścicielami projektów oraz do zatwierdzania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, które mają być proponowane inwestorom, stosuje się zautomatyzowane modele, dostawcy usług finansowania społecznościowego zapewniają, aby:
 - a) osoby pełniące określone role i funkcje dobrze rozumiały metodykę tych modeli, jak również ich dane wejściowe oraz założenia i ograniczenia;
 - b) organ zarządzający dysponował wystarczającą wiedzą na temat stosowania innowacji opartych na technologii w odniesieniu do produktów finansowych;

- c) zautomatyzowane modele były adekwatne do zakładanych celów, a ich stosowanie było proporcjonalne do wielkości i złożoności działalności właściciela projektu, projektu opartego na finansowaniu społecznościowym oraz kwoty pożyczki.
2. Do celów ust. 1 dostawcy usług finansowania społecznościowego wprowadzają polityki i procedury oraz określają odpowiednie zasady zarządzania do celów projektowania i stosowania takich zautomatyzowanych modeli.
 3. Polityki i procedury, o których mowa w ust. 2:
 - a) zapewniają jakość danych wykorzystywanych jako dane wejściowe do zautomatyzowanych modeli;
 - b) zapewniają regularną ocenę jakości wyników zautomatyzowanych modeli;
 - c) zawierają kryteria dotyczące podejmowania decyzji o tym, kiedy można zignorować wyniki takich zautomatyzowanych modeli.
 4. Dostawcy usług finansowania społecznościowego przygotowują odpowiednią dokumentację obejmującą metodykę, dane wejściowe i kryteria stosowane przez zautomatyzowane modele do oceny ryzyka kredytowego, monitorowania ryzyka kredytowego i zatwierdzania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, które mają być proponowane inwestorom.

Artykuł 22

Polityki dotyczące oceny ryzyka kredytowego

1. Dostawcy usług finansowania społecznościowego określają – jako element ram zarządzania ryzykiem kredytowym – odpowiednie polityki i procedury dotyczące ryzyka kredytowego w celu określenia kryteriów oceny i monitorowania ryzyka kredytowego.
2. Dostawcy usług finansowania społecznościowego wprowadzają polityki i procedury zarządzania ryzykiem kredytowym, w których określają wszystkie następujące elementy:
 - a) proces zatwierdzania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, które mają być proponowane inwestorom;
 - b) proces przypisywania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i właścicieli projektów do kategorii ryzyka zgodnie z art. 19;
 - c) informacje i czynniki, które mają być wykorzystane do oceny zdolności kredytowej projektów opartych na finansowaniu społecznościowym i właścicieli projektów zgodnie z rozdziałem II;
 - d) kryteria przyjmowania i stosowania środków ograniczania ryzyka kredytowego;
 - e) warunki stosowania zautomatyzowanego podejmowania decyzji w procesie zatwierdzania projektów opartych na finansowaniu społecznościowym, które mają być proponowane inwestorom;
 - f) okoliczności, w których możliwe są odstępstwa od standardowych procedur;
 - g) proces monitorowania ryzyka kredytowego po udzieleniu pożyczki;
 - h) procedury postępowania z właścicielami projektów, którzy spóźniają się ze spłatą pożyczek.
3. Polityki i procedury dotyczące ryzyka kredytowego, o których mowa w ust. 1:
 - a) są proporcjonalne do wielkości i złożoności projektów opartych na finansowaniu społecznościowym oferowanych na platformie finansowania społecznościowego;
 - b) zawierają jasno określone role lub funkcje osób odpowiedzialnych za wykonywanie odpowiednich zadań;
 - c) są udokumentowane i aktualizowane.
4. W politykach ryzyka kredytowego, o których mowa w ust. 1, określa się, czy i w jaki sposób dostawcy usług finansowania społecznościowego uwzględniają ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego w ocenie ryzyka kredytowego projektów opartych na finansowaniu społecznościowym.

Artykuł 23

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 29 września 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

Odpowiednie wskaźniki finansowe, które należy uwzględnić w ocenie sytuacji finansowej, o której mowa w art. 7 ust. 4

- I) Wskaźniki rentowności:
- a) Roczny dochód netto
 - b) EBITDA
 - c) Stopa zwrotu z kapitału własnego (RoE) – $RoE = \frac{\text{EBIT-podatki-wypłacone odsetki}}{\text{średni poziom kapitału własnego}}$
 - d) Stopa zwrotu z aktywów (RoA) – $RoA = \frac{\text{EBIT-podatek}}{\text{średnia wartość aktywów ogółem}}$
 - e) Marża zysku netto (NPM) – $NPM = \frac{\text{EBIT-podatek}}{\text{średnia wartość aktywów ogółem}}$
 - f) Wskaźnik rotacji aktywów (STA) – $STA = \frac{\text{sprzedaż}}{\text{średnia wartość aktywów ogółem}}$
- II) Wskaźniki dźwigni finansowej i zadłużenia:
- a) Stosunek kapitału obcego do kapitału własnego (DER) – $DER = \frac{\text{zadłużenie+wartość leasingów}}{\text{kapitał własny}}$
 - b) Wskaźnik zadłużenia (DR) – $DR = \frac{\text{zadłużenie ogółem}}{\text{aktywa ogółem}}$
 - c) Rentowność zadłużenia (DY) – $DY = \frac{\text{EBITDA}}{\text{kwota pożyczki}}$
 - d) Wskaźnik wysokości kredytu do kosztów (LC) – $LC = \frac{\text{kwota pożyczki}}{\text{koszt budowy}}$
 - e) Wskaźnik wysokości kredytu do wartości zabezpieczenia (LV) – $LV = \frac{\text{kwota pożyczki}}{\text{wartość nieruchomości}}$
- III) Wskaźniki dotyczące płynności:
- a) Wskaźnik zdolności spłaty odsetek (ICR) – $ICR = \frac{\text{EBIT}}{\text{wydatki z tytułu odsetek}}$
 - b) Wskaźnik zdolności spłaty kosztów obsługi zadłużenia (DSCR) – $DSCR = \frac{\text{EBITDA}}{\text{kwota główna+kwota odsetek}}$
 - c) Stosunek przepływów pieniężnych do zadłużenia (CFD) – $CFD = \frac{\text{przepływy środków pieniężnych}}{\text{zadłużenie}}$
 - d) Wskaźnik płynności gotówkowej (CR) – $CR = \frac{\text{środki pieniężne+łatwo zbywalne papiery wartościowe}}{\text{zobowiązania bieżące}}$
 - e) Stosunek kapitału obrotowego netto do aktywów ogółem (NWCTA) – $NWCTA = \frac{\text{aktywa bieżące (środki pieniężne, krótkoterminowe papiery wartościowe, należności, zapasy, inne aktywa bieżące)}}{\text{aktywa}}$
- IV) Wskaźniki kapitałowe:
- a) Stopa kapitalizacji (CR) – $CR = \frac{\text{dochód operacyjny netto}}{\text{kapitał}}$
 - b) Rentowność zysku (PY) – $PY = \frac{\text{dochód netto}}{\text{kapitał}}$